

Warszawa, dnia 12 lutego 2018 r.

Sygn. akt VI Ka 1234/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Anna Zawadka

Protokolant: sekretarz sądowy Monika Suwalska

przy udziale prokuratora Anety Ostromeckiej

po rozpoznaniu dnia 12 lutego 2018 r.

sprawy D. P. syna H. i B. ur. (...) w R. oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 23 czerwca 2017 r. sygn. akt IV K 775/16

uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 66 § 1 kk i 67 § 1 kk warunkowo umarza postępowanie karne wobec D. P. oskarżonego o czyn z art. 178a § 1 kk na okres próby 3 (trzech) lat; na podstawie art. 67 § 3 kk w zw. z art. 39 pkt 3 kk orzeka wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 (dwóch) lat; na podstawie art. 63 § 4 kk na poczet orzeczonego zakazu zalicza okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 13 lipca 2016 r. do dnia 12 lutego 2018 r.; na podstawie art. 67 § 3 kk w zw. z art. 39 pkt 7 kk orzeka wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 (pięć tysięcy) zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej; na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 629 kpk zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa opłatę za obie instancje w kwocie 100 (sto) zł oraz obciąża go pozostałymi kosztami sądowymi w sprawie.

Sygn. akt VI Ka 1234/17

UZASADNIENIE

D. P. został oskarżony o to, że:

w dniu 13 lipca 2016 roku w W. na ul. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym określone w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym w ten sposób, że znajdując się w stanie nietrzeźwości: I próba z wynikiem 0,50 mg/l, II próba z wynikiem 0,52 mg/l, III próba z wynikiem 0,53 mg/l zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu kierował w ruchu lądowym pojazdem mechanicznym w postaci samochodu osobowego marki M. o nr rej. (...),

tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2017r. w sprawie IV K 775/16 Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie:

1. oskarżonego **D. P.** uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycje art. 178a §1 KK i za to na podstawie art. 178a § 1 KK wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych po 10 (dziesięć) złotych każda;

2. na podstawie art. 42 § 2 KK orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 (trzech) lat;
3. na podstawie art. 43a § 2 KK orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w wysokości 5.000 (pięciu tysięcy) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
4. na podstawie art. 63 §1 i 5 KK na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania w sprawie w dniu 13.07.2016r. i uznał w ten sposób oskarżonemu 2 (dwie) stawki dzienne kary grzywny za uiszczone;
5. na podstawie art. 63 §4 KK na poczet orzeczonego środka karnego zalicza oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od 13.07.2016 r. do 23.06.2017 r.;
6. na podstawie art. 627 KPK zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 170 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 100 złotych tytułem opłaty.

Apelację od wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości na korzyść oskarżonego. W oparciu o przepis art. 427 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt 3 kpk wyrokowi temu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyrokowania, który miał wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a polegał na błędnym uznaniu, iż stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego D. P. jest znaczny, podczas gdy występujące w sprawie okoliczności takie jak: sposób, miejsce oraz czas popełnienia czynu przez oskarżonego przemawiają za uznaniem, iż jego zachowanie cechuje nie znaczny stopień społecznej szkodliwości, co może skutkować warunkowym umorzeniem postępowania karnego, a nie skazaniem oskarżonego.

Na podstawie art. 437 kpk obrońca oskarżonego wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i warunkowe umorzenie postępowania na okres trzech lat próby oraz orzeczenie:

- a) środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku;
- b) świadczenia pieniężnego na podstawie art. 39 pkt 7 kk na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 6000 PLN;
- c) zaliczenie na poczet środka karnego okresu zatrzymania prawa jazdy od 13 lipca 2016r.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego zasługuje na uwzględnienie jedynie w tym zakresie, w jakim spowodowała zmianę na korzyść oskarżonego D. P. poprzez warunkowe umorzenie postępowania i złagodzenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym.

Na wstępie niniejszych rozważań należy wskazać, że Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie w niniejszej sprawie. Ustalenia faktyczne oparte zostały na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej, ocenionego w sposób prawidłowy z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego. Sąd podzielił również ustalenia sądu I instancji co do winy D. P., która nie była kwestionowana przez skarżącego.

Na wstępie podnieść należy, że w myśl art. 66 § 1 k.k. Sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy niekaranego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

Dokonując oceny materiału dowodowego Sąd odwoławczy doszedł do wniosku o istnieniu podstaw do zastosowania wobec oskarżonego powyższej instytucji wbrew ustaleniom poczynionym przez Sąd Rejonowy, który wskazał, że

w realiach rozpoznawanej sprawy zarówno stopień winy jak i stopień społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu jest znaczny. Jednakże przesłedzenie wywodów w tym przedmiocie przy uwzględnieniu zasady wartościowania poszczególnych okoliczności w oparciu o konkretną sprawę prowadzi do odmiennego stanowiska, niż zajęte przez Sąd Rejonowy. Faktem, nie budzącym wątpliwości jest, iż oskarżony prowadził pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości, który przekroczył dwukrotnie dolny ustawowy próg stanu nietrzeźwości.

Należy zgodzić się ze skarżącym, że w miejscu zatrzymania oskarżonego na ulicy osiedlowej w późnych godzinach nocnych oraz w czasie złych warunków atmosferycznych, natężenie ruchu było małe. Sąd wprawdzie ustalił, iż oskarżony w czasie zdarzenia przejechał nieznaczny odcinek drogi (ok.800-900 metrów). Jednak niezasadnie uznał, iż w porze nocnej na terenie dużego miasta na drodze pokonanej przez oskarżonego, poruszały się liczne pojazdy oraz spacerowali piesi. Trudno podzielić taką argumentację jeśli weźmie się pod uwagę teren odległego od centrum miasta Osiedla (...), porę nocną oraz złe warunki atmosferyczne w postaci burzy i wiatru. Zasygnalizować jednak należy, iż sposób poruszania się pojazdu prowadzonego przez oskarżonego tj. szybko i dynamicznie, wzbudził podejrzenia po stronie funkcjonariuszy Policji, którzy postanowili zatrzymać kierowcę i sprawdzić jego stan trzeźwości. Powodem zatrzymania oskarżonego nie była więc rutynowa kontrola.

W tym stanie rzeczy wina oskarżonego nie budzi wątpliwości, zwłaszcza, iż on sam przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Natomiast motywacja ochrony pojazdu przed zniszczeniem lub uszkodzeniem przed nasilającą się burzą poprzez sprowadzenie pojazdu do garażu, zasługuje na częściowe uwzględnienie. Spełniona tym samym jest pierwsza z podstawowych przesłanek do warunkowego umorzenia postępowania.

W kontekście powyższych wywodów stwierdzić jednocześnie należy, iż społeczna szkodliwość czynu nie jest znaczna. Nie deprecjonując istoty naruszonego dobra, bowiem Sąd Okręgowy dostrzega, iż stwierdzony u oskarżonego stan nietrzeźwości (0,50 mg/l) z całą pewnością powodował zaburzenie sprawności psychomotorycznej i w każdej chwili mógł stać się przyczyną wypadku lub kolizji drogowej, to jednak w realiach niniejszej sprawy należy odnotować, iż nie doszło do wyrządzenia żadnej szkody. Analiza pozostałych elementów wymienionych w treści art. 115 § 2 k.k. pozwala sformułować wniosek o spełnieniu kolejnej już przesłanki warunkującej dopuszczalność zastosowania instytucji z art. 66 § 1 k.k.

Uzasadnionym jest także przyjęcie pozytywnej prognozy kryminologicznej wobec oskarżonego D. P., co znajduje potwierdzenie w zebranych materiałach dowodowych. Składa się na nią łączna ocena postawy oskarżonego, jej właściwości, dotychczasowego sposobu życia jak i zachowania po naruszeniu normy prawnej. Oskarżony jest osobą niekaraną, prowadzi ustabilizowany tryb życia, okazał skruchę i żal z powodu popełnionego przestępstwa. Jak słusznie wskazał obrońca postawa oskarżonego wskazuje, że od początku rozumiał on naganność swojego czynu. Należy także mieć na względzie to, że oskarżony posiada pozytywną opinię w miejscu zamieszkania i nie są prowadzone wobec niego żadne inne postępowania karne. W ocenę postawy oskarżonego D. P. jako zasługującej na zastosowanie wobec niego warunkowego umorzenia postępowania wpisuje się także jego postawa procesowa: przyznał się do popełnienia czynu, wyraził skruchę i dwukrotnie w toku postępowania podkreślał, że żałuje swojego nieodpowiedzialnego zachowania, jest mu z tego powodu wstyd, przeprosił za swoje zachowanie i zadeklarował, że nigdy taka sytuacja się nie powtórzy. Oczywistym jest, iż przyznanie się do winy jest prawem oskarżonego, ale jest także i niewątpliwie wyrazem rzeczywistego zrozumienia nieprawidłowości swego postępowania. Mając zatem na uwadze powyższe okoliczności podzielić należy argumentację obrońcy, że pomimo warunkowego umorzenia postępowania oskarżony będzie przestrzegać porządku prawnego, tj. w szczególności nie popełni nowego przestępstwa, a to zaistniałe miało faktycznie w jego życiu charakter całkowicie incydentalnego. Warto podkreślić, iż dotychczas oskarżony również jako kierowca zachowywał się poprawnie. Jak wynika z aktualnych informacji o wpisach w ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego podsądny dopuścił się tylko jednego wykroczenia (k.163). Miało ono miejsce ponad półtora roku temu, co pozwala na przyjęcie, iż ówczesne ukaranie odniosło pożądany skutek skoro po tamtej dacie nie odnotowano popełnienia przez niego innych wykroczeń drogowych.

Sąd Odwoławczy warunkowo umarzając postępowanie karne ustalił okres próby na okres 3 (trzech) lat. Oskarżony w tym czasie pozostanie pod kontrolą organów wymiaru sprawiedliwości i będzie poddany weryfikacji trafności

wystosowanej wobec niego pozytywnej prognozy kryminologicznej. Na aprobatę nie zasługiwał jednak pogląd obrońcy odnośnie potrzeby orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres tylko 1 (jednego) roku. Natomiast za zasadne należy uznać orzeczenie wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat. Orzeczenie zakazu ma na celu ukształtowanie zarówno u sprawcy jak i w społeczeństwie świadomości, iż zachowanie kierowcy, który świadomie naruszył normę z art. 178a § 1 k.k. jest nieopłacalne i związane jest z konsekwencjami, które mogą mieć znaczący wpływ na codzienne funkcjonowanie, jak też utrwalenie prawidłowej postawy sprawcy.

Prawidłowo również Sąd I instancji doszedł do przekonania o zasadności orzeczenia wobec oskarżonego świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w minimalnej kwocie 5000 zł. Natomiast ze względu na kierunek apelacji, Sąd Okręgowy nie mógł uwzględnić wniosku obrońcy oskarżonego i podwyższyć kwoty świadczenia pieniężnego do 6000 zł. Sąd Odwoławczy uwzględniając apelację wniesioną wyłącznie na korzyść oskarżonego i orzekając o warunkowym umorzeniu postępowania, nie powinien równocześnie podwyższać świadczenia pieniężnego, gdyż stanowi to naruszenie zakazu reformationis in peius. Użyte w art. 434 kpk określenie „orzeczenie surowsze” oznacza takie orzeczenie, które zawiera rozstrzygnięcia mniej korzystne pod względem skutków prawnych niż rozstrzygnięcia zawarte w tym orzeczeniu, które zostało uchylone. Z powyższych względów Sąd Okręgowy orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w tej samej wysokości jak Sąd Rejonowy tj. 5000 złotych. Orzeczona suma ma istotną wartość ekonomiczną dla oskarżonego, który prowadził własną działalność gospodarczą i zarabia ok. 7000 zł brutto, ale ma na utrzymaniu troje dzieci. Powyższe okoliczności pozwalają sądzić, iż świadczenie pieniężne w tej wysokości przyczyni się do przestrzegania przez niego porządku prawnego w przyszłości. Te dwa elementy zastosowanej represji karnej, z których pierwszy będzie wymagał od oskarżonego zupełnie innej organizacji sposobu przemieszczania się, a drugi pewnego wysiłku finansowego, aby potrzebną sumę zgromadzić, są niewątpliwie realnymi i prawdziwymi dolegliwościami, które przemawiają za przyjęciem, iż wobec oskarżonego zastosowana została właściwa reakcja prawna: stanowiąca stosowną odpłatę, ale także dająca szansę na poprawę.

Reasumując, pomimo uwzględnienia większej części zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy, w kontroli instancyjnej nie dostrzeżono okoliczności uzasadniających aprobatę zarzutu odnośnie zaistnienia przesłanek do wymierzenia zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w najniższym wymiarze, a to skutkowało orzeczeniem tego środka karnego w wymiarze 2 lat z uwagi na stopień stanu nietrzeźwości, który przewyższał dwukrotnie dolny ustawowy próg.

O kosztach sądowych w sprawie Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z art. 629 kpk i art. 636 § 1 kpk obciążając oskarżonego opłatą w maksymalnej wysokości za obie instancje oraz pozostałymi kosztami sądowymi, których wysokość nie przekracza jego możliwości majątkowych potwierdzonych informacją o dochodach (k.155).

W tym stanie rzecz Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.